

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

7.1.2009

B6-0032/2009

PROJEKT REZOLUCJI

zamykającej debatę nad oświadczeniami Rady i Komisji

zgodnie z art. 103 ust. 2 Regulaminu

złożyli Jacek Protasiewicz, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Charles Tannock, Jacek Saryusz-Wolski, Elmar Brok, Colm Burke, Esther De Lange, Vytautas Landsbergis

w imieniu grupy politycznej PPE-DE

w sprawie Białorusi

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie Białorusi

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie sytuacji na Białorusi, a w szczególności rezolucję z dnia 9 października 2008 r.,
  - uwzględniając konkluzje Rady w sprawie Białorusi z dnia 13 października 2008 r. znoszące zakaz kontaktów politycznych z władzami białoruskimi i zawieszające na sześć miesięcy zakaz wizowy wobec urzędników białoruskich, w tym wobec prezydenta Alaksandra Łukaszenki,
  - uwzględniając roczne sprawozdanie Rady UE w sprawie praw człowieka w 2008 r. z dnia 27 listopada 2008 r.,
  - uwzględniając komunikat Komisji skierowany do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2008 r. w sprawie partnerstwa wschodniego,
  - uwzględniając sprawozdanie końcowe misji obserwacji wyborów OBWE/ODIHR z dnia 27 listopada 2008 r.,
  - uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że UE postrzega uwolnienie więźniów politycznych jako ważny krok na drodze do przyjęcia przez Białoruś podstawowych wartości demokratycznych, poszanowania praw człowieka i praworządności i że było ono jednym z warunków przeglądu restrykcyjnych środków stosowanych obecnie wobec niektórych czołowych polityków na Białorusi oraz stopniowego przywracania stosunków z Białorusią,
- B. mając na uwadze, że wolność słowa jest kolejną zasadą, której przestrzeganie jest warunkiem przywrócenia stosunków z Białorusią i przedłużenia zawieszenia restrykcyjnych sankcji po kwietniu 2009 r.,
- C. mając na uwadze, że UE jest skłonna kontynuować pozytywną politykę prowadzącą do stopniowego przywrócenia stosunków z Białorusią, jeżeli rząd tego kraju wykaże się gotowością do poprawy warunków w dziedzinie poszanowania praw człowieka, zagwarantowania wolności mediów oraz przeprowadzenia wolnych i uczciwych wyborów,
- D. mając na uwadze, że misja obserwacji wyborów OBWE/ODIHR stwierdziła w swoim sprawozdaniu końcowym, że mimo niewielkiej poprawy wybory z 28 września 2008 r., które odbyły się w ściśle kontrolowanym środowisku po prawie niewidocznej kampanii wyborczej i które charakteryzował brak przejrzystości w liczeniu głosów oraz sumowaniu wyników z poszczególnych punktów wyborczych, w ostatecznym rozrachunku dalekie były od uznanych na forum międzynarodowym norm demokratycznych,

- E. mając na uwadze, że gospodarka białoruska stoi w obliczu poważnych wyzwań spowodowanych światowym kryzysem finansowym, co prezydent Łukaszenka wyraził jasno w swoim orędziu noworocznym skierowanym do narodu,
- F. mając na uwadze, że Lidyja Jarmoszyna, przewodnicząca Centralnej Komisji Wyborczej, przyznała, że wrześniowe wybory nie zostały „w pełni i bezwarunkowo uznane przez partnerów europejskich za zgodne z normami międzynarodowymi” i w związku z tym nie osiągnięto „zasadniczego celu” wyborów,
1. zauważa, że na Białorusi nie ma już więźniów politycznych, lecz Alaksandr Kazulin, Siarhiej Parsiukiewicz i Andrej Kim nadal nie korzystają ze wszystkich praw cywilnych gwarantowanych wszystkim obywatelom białoruskim w Konstytucji Republiki Białorusi, a wiele innych osób podlega różnym ograniczeniom wolności, w tym Alaksandr Barazienka, przetrzymywany tygodniami w areszcie w oczekiwaniu na proces w związku z udziałem w demonstracji w styczniu 2008 r.;
  2. wyraża zadowolenie z powodu umożliwienia rejestracji dwóch niezależnych gazet „Narodnaja Wolja” i „Nasza Niwa” i ich dystrybucji za pośrednictwem państwowej sieci; jednocześnie przypomina, że na rejestrację czeka nadal 13 niezależnych gazet;
  3. z zadowoleniem przyjmuje konsultacje władz z Białoruskim Stowarzyszeniem Dziennikarzy w sprawie zmian przepisów dotyczących internetu i prawa medialnego; wyraża nadzieję, że jest to początek prawdziwego dialogu z niezależnymi dziennikarzami na temat warunków wolności mediów na Białorusi;
  4. z zadowoleniem przyjmuje rejestrację ruchu Alaksandra Milinkiewicza „O wolność”; jednocześnie wyraża zaniepokojenie z powodu kwestionowania przez białoruskie ministerstwo sprawiedliwości legalności młodzieżowego skrzydła Białoruskiego Frontu Ludowego;
  5. z zadowoleniem przyjmuje zalecenie prezydenta Białorusi dla agencji rządowych dotyczące konsultowania z OBWE/ODIHR zmian w białoruskich przepisach wyborczych, aby były one zgodne z normami międzynarodowymi;
  6. przypomina, że mimo pewnej poprawy wybory parlamentarne, które odbyły się w dniu 28 września 2008 r. na Białorusi, nie spełniły europejskich norm demokratycznych i w tym kontekście wzywa rząd białoruski do poczynienia kroków w celu przeprowadzenia w przyszłości prawdziwie demokratycznych wyborów zgodnych z międzynarodowymi normami demokratycznymi poprzez wprowadzenie zmian do ordynacji wyborczej i praktyki, takich jak:
    - (a) danie wszystkim kandydatom sprawiedliwych warunków i możliwości przeprowadzenia prawdziwej kampanii wyborczej,
    - (b) zagwarantowanie, że wszystkie partie uczestniczące w wyborach mają przedstawicieli w komisjach wyborczych wszystkich szczebli, a zwłaszcza w okręgowych komisjach wyborczych,
    - (c) zadbanie o to, by przeprowadzone głosowanie wykluczało wszelkie wątpliwości co do

możliwości oszustwa w tej kwestii;

- (d) zniesienie procedury wczesnego głosowania lub przynajmniej zagwarantowanie, że oddane wcześniej głosy podlegają odrębnej procedurze niż przewidziana dla zwykłego głosowania oraz że wyniki wczesnego głosowania są rejestrowane osobno w protokołach elektronicznych;

7. wzywa rząd białoruski do poszanowania praw człowieka poprzez:

- (a) wprowadzenie niezbędnych zmian do białoruskiego kodeksu karnego polegających na zniesieniu art. 193, 367, 368, 369-1, z których część, zwłaszcza art. 193, jest kwestionowana przez Amnesty International i często wykorzystywana jako środek represji;
- (b) zaniechanie grożenia ściganiem karnym, w tym za uchylanie się od służby wojskowej na Białorusi, studentom relegowanym z uczelni za postawę obywatelską i zmuszonym kontynuować studia za granicą;
- (c) usunięcie wszelkich przeszkód uniemożliwiających właściwą rejestrację organizacji pozarządowych na Białorusi, nienadużywanie środków finansowych, takich jak wysokość czynszu, aby uniemożliwić organizacjom pozarządowym skuteczne funkcjonowanie;
- (d) lepsze traktowanie i poszanowanie mniejszości narodowych, w tym uznanie prawomocnie wybranego zarządu Związku Polaków na Białorusi pod przewodnictwem Andżeliki Borys, a także kultury, kościołów, system edukacji oraz dziedzictwa historycznego i materialnego,

w celu zakończenia dobrowolnej izolacji kraju od reszty Europy oraz w celu wyraźnej poprawy stosunków między UE a Białorusią;

- 8. przypomina, że w dniu 21 listopada 2006 r. Unia Europejska wydała oświadczenie o gotowości do wznowienia stosunków z Białorusią i ludnością białoruską w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, gdy tylko rząd białoruski wykaże poszanowanie dla wartości demokratycznych i praw podstawowych ludności białoruskiej; z zadowoleniem przyjmuje projekt ustawy o ratyfikacji porozumienia w sprawie otwarcia delegatury Komisji Europejskiej w Mińsku;
- 9. wzywa Radę i Komisję do podjęcia dalszych kroków w celu ułatwienia i liberalizacji procedur wizowych mających zastosowanie do obywateli Białorusi, gdyż takie działania mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia głównego celu polityki UE wobec Białorusi, jakim jest ułatwienie i zwiększenie kontaktów między ludźmi oraz demokratyzacja państwa; wzywa je, aby w związku z powyższym rozważyły możliwość zmniejszenia opłat wizowych dla obywateli Białorusi wjeżdżających na obszar Schengen, co jest jedynym sposobem uniknięcia pogłębienia izolacji Białorusi i jej obywateli; wzywa władze białoruskie do zaprzestania praktyki wydawania wiz wyjazdowych obywatelom, a zwłaszcza dzieciom i studentom;

10. z zadowoleniem przyjmuje decyzję władz białoruskich o tymczasowym zniesieniu zakazu

podróżowania części ofiar katastrofy w Czarnobylu w celu umożliwienia im udziału w programach wypoczynkowych i zdrowotnych i wyraża nadzieję, że uda się znaleźć strukturalne rozwiązania długoterminowe; wzywa przewodniczącą UE Republikę Czeską do priorytetowego potraktowania negocjacji w sprawie ogólnoeuropejskiego porozumienia z władzami białoruskimi, umożliwiającego dzieciom podróżowanie z Białorusi do dowolnego państwa członkowskiego UE i uczestniczenie w takich programach wypoczynkowych i zdrowotnych;

11. wzywa Radę i Komisję do rozważenia selektywnego zastosowania do Białorusi europejskiego instrumentu sąsiedztwa i partnerstwa¹ oraz europejskiego instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka² poprzez zwiększenie wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi, a zwłaszcza do zwiększenia pomocy finansowej dla niezależnych mediów, organizacji pozarządowych oraz studentów białoruskich uczących się za granicą; przychylnie odnosi się do wsparcia finansowego udzielonego przez Komisję białoruskiemu Europejskiemu Uniwersytetowi Humanistycznemu na emigracji w Wilnie (Litwa); wzywa Radę i Komisję do zwrócenia się do białoruskiego rządu, by w geście dobrej woli i sygnalizując pozytywne zmiany, zezwolił Europejskiemu Uniwersytetowi Humanistycznemu na uchodźstwie na legalny powrót na Białoruś i na ponowne ukonstytuowanie się w warunkach odpowiednich dla jego przyszłego rozwoju w Mińsku; wzywa Radę i Komisję do przyznania wsparcia finansowego niezależnej białoruskiej stacji telewizyjnej Belsat;
12. wzywa Radę i Komisję do rozważenia środków mających na celu poprawę klimatu dla przedsiębiorczości, handlu, inwestycji, infrastruktury energetycznej i transportowej oraz współpracy transgranicznej między UE a Białorusią, a także przyczynienie się w tym kontekście do dobrobytu i zamożności obywateli Białorusi oraz do ich zdolności do komunikowania się z UE i swobodnego podróżowania do UE; wzywa Komisję do zawarcia deklaracji w sprawie energii między Komisją Europejską a Białorusią, stanowiącej podstawę dalszego rozwoju współpracy w dziedzinie energii, obejmującej między innymi reformę przesyłu węgłowodoru i sektora energetycznego;
13. wyraża zaniepokojenie z powodu rozpoczęcia prac związanych z budową elektrowni atomowej przy granicy z UE, jeżeli reaktory te są tego samego typu co rosyjskie urządzenia w Czarnobylu, co jest niemożliwe do zaakceptowania przez UE i może postawić pod znakiem zapytania pomocą finansową UE dla Białorusi;
14. wyraża zaniepokojenie z powodu doniesień, że na spotkaniu w Moskwie w dniu 22 grudnia 2008 r. prezydenci Białorusi i Rosji dyskutowali na temat szeregu porozumień wojskowo-politycznych, mających na celu wzmocnienie współpracy między białoruskimi i rosyjskimi siłami zbrojnymi, a zwłaszcza porozumienia w sprawie wspólnego systemu obrony powietrznej, które według prezydenta Łukaszenki będzie gotowe do ratyfikacji pod koniec stycznia 2009 r.;
15. wzywa Radę i Komisję do rozważenia udziału Europejskiego Banku Inwestycyjnego w inwestowaniu w białoruską infrastrukturę przesyłu energii; podkreśla znaczenie udziału europejskich przedsiębiorstw w procesie prywatyzacji na Białorusi;

---

¹ Dz.U. L 310 z 9.11.2006, s. 1.

² Dz.U. L 386 z 29.12.2006, s. 1.

16. wyraża ubolewanie z powodu podejmowanych w ostatnich latach decyzji władz Białorusi o wielokrotnych odmowach wydania wiz wjazdowych posłom do Parlamentu Europejskiego i parlamentarzystom krajowym; apeluje do władz białoruskich, aby nie stwarzały dalszych utrudnień i umożliwiły Delegacji Parlamentu Europejskiego do spraw stosunków z Białorusią wizytę w tym kraju; uważa, że odpowiedzią na zniesienie zakazu wizowego wobec urzędników białoruskich powinno być zobowiązanie się rządu białoruskiego do przyznania prawodawcom europejskim pełnego dostępu do terytorium kraju i swobodnego spotykania się z grupami obywatelskimi i politycznymi;
17. wzywa władze białoruskie do poszanowania wolności wyznania; potępia fakt, że obywatele europejscy, w tym duchowni, byli wielokrotnie wydalani z Białorusi;
18. z zadowoleniem przyjmuje wykazywaną przez naród białoruski wolę ochrony niezależności kraju i jego integralności terytorialnej;
19. potępia fakt, że Białoruś jako ostatnie państwo w Europie dopuszcza karę śmierci, co jest sprzeczne z europejskimi wartościami;
20. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, parlamentom i rządów państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, Zgromadzeniom Parlamentarnym OBWE i Rady Europy, Sekretariatowi Wspólnoty Niepodległych Państw oraz parlamentowi i rządowi Białorusi.